

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 5Nt/19/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114011201
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alexandra Osadská
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2015:4114011201.1

Uznesenie

Okresný súd Nitra v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Alexandry Osadskej a prísediacich Ing. Viktora Baraníka a Ing. Dominika Gregušku, v trestnej veci odsúdeného C. U., pre zločin vydierania podľa § 189 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona a iné, o návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania vedeného na Okresnom súde Nitra sp. zn. 33T/21/2012 na verejnom zasadnutí v Nitre dňa 29. januára 2015 takto

rozhodol:

Podľa § 399 odsek 2 Trestného poriadku súd návrh odsúdeného C. U., narodeného XX.XX.XXXX v W., trvale bytom W., M. E.. Q. Č.. XXX/XX, toho času vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, na povolenie obnovy konania pôvodne vedeného na Okresnom súde Nitra sp. zn. XXT/XX/XXXX z a m i e t a, pretože nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku.

odôvodnenie:

Odsúdený C. U. (ďalej len „odsúdený“) podal prostredníctvom zvoleného obhajcu R.. T. J., dňa 29.10.2014 na Okresný súd Nitra návrh na povolenie obnovy konania v právoplatne skončenej trestnej veci, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 33T/21/2012. Rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 33T 21/2012 zo dňa 19.11.2012, právoplatným dňa 19.11.2012, ktorým bol odsúdený uznaný vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona s poukazom na § 127 odsek 4 a § 139 odsek 1 písmeno c) Trestného zákona a iné a bol mu uložený úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov a 8 (osem) mesiacov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia podľa § 48 odsek 2 písmeno a), odsek 4 Trestného zákona. Zároveň bol odsúdenému uložený ochranný dohľad v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov a ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou. Návrh na povolenie obnovy konania odôvodnil obhajca odsúdeného tým, že pri ukladaní trestu odsúdenému bola použitá asperačná zásada uvedená v § 41 odsek 2 Trestného zákona, v súvislosti s ktorou Ústavný súd Slovenskej republiky vyhlásil nález pod č. k. PL. ÚS 106/2011-85 z 28. novembra 2012 o neústavnosti časti asperačnej zásady. Odsúdený poukázal na to, že v súvislosti s vydaním citovaného nálezu je uložený trest v zrejmom nepomere k závažnosti činu, ako aj k osobným pomerom odsúdeného.

Odsúdený sa, na verenom zasadnutí dňa 29.01.2015, vyjadril, že na podanom návrhu na povolenie obnovy konania trvá, nechcel ho nijakým spôsobom doplniť a ani zmeniť.

Obhajca odsúdeného na verejnom zasadnutí uviedol, že zotrváva na písomne podanom návrhu a nechcel k nemu nič uviesť. V konečnom návrhu obhajca upozornil na to, že v čase, keď bol odsúdenému ukladaný trest v trestnej veci sp. zn. 33T/ 21/2012, súd aplikoval inštitút mimoriadneho zníženia trestu, pričom, čo bolo podstatné, v tom čase vychádzal súd zo stavu, že spodná hranica trestnej sadzby bola 13 a 10 mesiacov. To znamená, že súd ukladal trest ponížený pod spodnú hranicu trestnej sadzby až o 4 roky. Za súčasnej situácie, kedy došlo k zrevidovaniu asperačnej zásady nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky, by bola spodná hranica trestnej sadzby za žalované skutky vo výmere 10-tich rokov. Z tohto pohľadu sa potom zdal byť trest, ktorý bol ponížený len o 4 mesiace pod spodnú hranicu,

ako neprimerane prísny s ohľadom na fakt, že boli u odsúdeného splnené podmienky pre mimoriadne zníženie trestu v relatívne väčšom rozsahu. Štyri mesiace boli podľa obhajcu skutočne zanedbateľné oproti pôvodne zníženému trestu v porovnaní so spodnou hranicou zákonom stanoveného trestu odňatia slobody za súdené skutky. Z tohto pohľadu mal obhajca za to, odhliadnuc od stanoviska Ústavného súdu Slovenskej republiky, že trest sa po vyjdení najavo novej skutočnosti v podobe nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, javil ako zrejme neprimeraný. Obhajca sa vyjadril, že každý prípad má svoje osobitosti a v tomto prípade boli tieto konkrétne okolnosti tak významné, že povolenie obnovy konania v tomto prípade považoval za dôvodné. Vzhľadom na to navrhol, aby súd obnovu konania povolil.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Nitra na verejnom zasadnutí sa k návrhu odsúdeného nechcela vyjadriť. Následne sa však vo svojom konečnom návrhu vyjadrila, že vzhľadom na to, že odsúdený sa na verejnom zasadnutí vyslovil, že okrem nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, neuvádzal žiadne iné skutočnosti, ktoré by mohli byť dôvodom na povolenie obnovy konania, mala za to, že návrh odsúdeného bol nedôvodný. Podľa prokurátorky Okresnej prokuratúry Nitra už z rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 33T/21/2012 bolo zrejmé, že súd pri ukladaní trestu využil ustanovenie § 39 odsek 1, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona, v dôsledku čoho súd odsúdenému mimoriadne znížil trest odňatia slobody tak, že mu trest uložil pod dolnou hranicou zákonnej trestnej sadzby, ktorá u neho, pri použití všetkých kritérií na ukládanie súhrnného trestu, prichádzala do úvahy. Preto u odsúdeného nebolo možné konštatovať, že v pôvodnom konaní mu bol uložený neprimerane prísny trest odňatia slobody, a tak ani neboli splnené podmienky na povolenie obnovy konania v zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 106/2011. Vzhľadom na uvedené prokurátorka Okresnej prokuratúry Nitra navrhla, aby súd podľa § 399 odsek 2 Trestného poriadku zamietol návrh na povolenie obnovy konania, pretože neboli zistené podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku.

Podľa § 394 odsek 1 Trestného poriadku, obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr nežnáme, ktoré by samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Podľa § 399 odsek 2 Trestného poriadku, súd návrh na povolenie obnovy konania zamietne, ak nezistí podmienky obnovy konania podľa § 394.

Okresný súd Nitra po preštudovaní spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 33T 21/2012, ako aj spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 5T 97/2013, zabezpečených listinných dôkazov, ako aj samotného návrhu odsúdeného, po vyjadrení procesných strán na verejnom zasadnutí skúmal, či sú v danom prípade splnené zákonné podmienky pre povolenie obnovy konania v súlade s ustanovením § 394 Trestného poriadku.

Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí, pokiaľ dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli rozhodujúcemu orgánu skôr známe. Z hľadiska splnenia podmienok obnovy konania nie je rozhodujúce či o skutočnostiach alebo o dôkazoch, ktoré sa v návrhu uplatňujú vedel v pôvodnom konaní navrhovateľ, ale je rozhodujúce či tieto skutočnosti alebo dôkazy boli alebo neboli známe súdu (R 10/1976).

Súd na základe vykonaného dokazovania zistil, že rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 33T 21/2012 zo dňa 19.11.2012, právoplatným dňa 19.11.2012 bol odsúdený uznaný vinným v bode 1/ zo zločinu vydierania podľa § 189 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona s poukazom na § 127 odsek 4 a § 139 odsek 1 písmeno c) Trestného zákona, v bode 2/ z pokusu prečinu podvodu podľa § 14 odsek 1 Trestného zákona k § 221 odsek 1 Trestného zákona, v bodoch 3/, 4/ a 7/ z prečinu krádeže podľa § 212 odsek 1 Trestného zákona, v bodoch 4/ a 7/ z prečinu krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno f) Trestného zákona, v bodoch 5/ a 6/ z prečinu podvodu podľa § 221 odsek 1 Trestného zákona a v bode 8/ z prečinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 odsek 2 Trestného zákona, a bol mu uložený úhrnný a

súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov a 8 (osem) mesiacov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia podľa § 48 odsek 2 písmeno a), odsek 4 Trestného zákona. Zároveň bol odsúdenému uložený ochranný dohľad na 18 (osemnásť) mesiacov podľa § 76 odsek 1 Trestného zákona a § 78 odsek 1 Trestného zákona a ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou podľa § 73 odsek 2 písmeno b), písmeno c) Trestného zákona a § 74 odsek 1 Trestného zákona. Zároveň bol zrušený výrok o treste uložený odsúdenému skorším rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 5T/97/2012 zo dňa 04.09.2012, právoplatný dňa 04.09.2012, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad. Pri ukladaní trestu súd konštatoval, že zistil poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písmeno j) Trestného zákona, že viedol pred spáchaním trestného činu riadny život a podľa § 36 písmeno l) Trestného zákona, že sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval, a priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písmeno h) Trestného zákona, že spáchal viac trestných činov. Následne súd použil ustanovenie § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona, pričom ukladal úhrnný trest podľa § 41 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona a súhrnný trest podľa § 42 odsek 1 Trestného zákona, aplikujúc zásadu uvedenú v § 41 odsek 2 Trestného zákona po použití § 39 odsek 1, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona.

Súd v pôvodnom konaní pri rozhodovaní o treste vychádzal pri ukladaní trestu zo základných zásad pre ukládanie trestov uvedených v ustanovení § 34 Trestného zákona a okrem úpravy trestnej sadzby v súlade s § 41 odsek 2 Trestného zákona, použil súd aj ustanovenie o mimoriadnom znížení trestu v zmysle § 39 Trestného zákona, konštatujúc tak neprimeranosť vypočítanej trestnej sadzby s ohľadom na pomery páchatel'a a okolností prípadu (§ 39 odsek 1, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona) a uložil odsúdenému úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 9 (deväť) rokov a 8 (osem) mesiacov. Pri ukladaní trestu súd vychádzal zo základnej sadzby určenej zákonom podľa právnej kvalifikácie vo výmere 10 až 15 rokov, po úprave tejto trestnej sadzby podľa § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona zo sadzby vo výmere 10 rokov až 13 rokov a 4 mesiace a podľa § 42 odsek 1 Trestného zákona vypočítal súd trestnú sadzbu v rozmedzí 10 rokov až 17 rokov 9 mesiacov 10 dní. Za použitia § 41 odsek 2 Trestného zákona sa trest mal ukladať nad polovicou takto vypočítanej trestnej sadzby, teda nad 13 rokov 10 mesiacov a 20 dní, ale súd pri ukladaní trestu odsúdenému aplikoval zmierňovacie ustanovenie podľa § 39 odsek 1, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona a uložil odsúdenému trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov a 8 mesiacov, teda pod dolnou hranicou upravenej trestnej sadzby.

Podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky PL.US 106/2011-85 z 28.11.2012, ktorý bol publikovaný v Zbierke zákonov dňa 21.12.2012 v § 41 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov slová v texte za bodkočiarkou „súd uloží páchatel'ovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody" nie sú v súlade s čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 41b/ ods. 1 zákona číslo 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, ak súd v trestnom konaní vydal na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť podľa čl. 125 Ústavy, rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku.

Na základe nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky PL.US 106/2011-85 z 28.11.2012, trestnoprávne kolégium NS SR prijalo stanovisko č. Tpj 44/2013 v nasledovnom znení:

I. Ustanovenie § 394 ods. 1 Trestného poriadku upravuje podmienky obnovy konania, ktoré sa týkajú nedostatkov skutkových zistení, vrátane osoby páchatel'a- ako skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia. Netýkajú sa zmeny právneho stavu, t.j. zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukládania trestu. Nález Ústavného súdu SR, že právny predpis, jeho časť alebo niektoré ustanovenie nie je v súlade s Ústavou, preto nemôže byť „novou skutočnosťou súdu skôr neznámou“ v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por. a tým len jednou z podmienok obnovy konania, ale ak bol z tohto dôvodu podaný návrh na obnovu konania, je dôvodom obnovy konania „ex lege“, t.j. na základe § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

II. Ak je podaný návrh na povolenie obnovy konania vo veci, ktorá sa skončila právoplatným rozhodnutím, ktorý vychádza len zo skutočností predpokladaných v ustanovení § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii ústavného súdu, je splnenie podmienok obnovy konania konštatované už v tomto ustanovení. Preto súd už nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Trestného poriadku,

ale obnovu konania povolí podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.

III. Ak bolo použité ustanovenie podľa § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písmeno a) až c) alebo písm. e) Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody vo vzťahu k trestnej sadzbe trestu odňatia slobody upravenej podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 21. decembra 2012, ustanovenie § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, v spojitosti s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, vyhláseného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 428/2012 21. decembra 2012, sa nepoužije.

V konaní o povolenie obnovy konania sa súd obmedzuje na zistenie, či vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy uvedené v § 394 odsek 1 Trestného poriadku. Skutočnosťou predtým neznámou sa rozumie objektívne existujúci jav, ktorý je v tej istej veci dôkazom, alebo ktorý môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu veci a ktorá nebola predmetom dokazovania alebo zisťovania pred rozhodnutím, ktorého sa obnova týka. Nové skutočnosti v konaní o povolení obnovy konania treba zvyčajne preukazovať novými dôkazmi. Za takúto skutočnosť možno považovať aj nález Ústavného súdu SR z 28.11.2012 sp. zn. PL ÚS 106/2011, na ktorý poukazoval odsúdený vo svojom návrhu na povolenie obnovy konania, t.j. ide o novú skutočnosť súdu skôr neznámu v zmysle § 394 odsek 1 Trestného poriadku, a preto odôvodňuje konanie o návrhu na povolenie obnovy konania.

Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstrániť nedostatky v skutkových zisťeniach právoplatných rozhodnutí, pokiaľ dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli rozhodujúcemu orgánu skôr známe. Z hľadiska splnenia podmienok obnovy konania nie je rozhodujúce či o skutočnostiach alebo o dôkazoch, ktoré sa v návrhu uplatňujú vedel v pôvodnom konaní navrhovateľ, ale je rozhodujúce či tieto skutočnosti alebo dôkazy boli alebo neboli známe súdu (R 10/1976).

Súd po vykonanom dokazovaní konštatoval, že návrh na povolenie obnovy konania bol podaný v právoplatne skončenej trestnej veci a vyšla najavo aj nová skutočnosť (nález Ústavného súdu SR z 28.11.2012), ktorá je, v zmysle stanoviska Najvyššieho súdu SR, dôvodom obnovy konania „ex lege“, t.j. na základe § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov a súd už nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Trestného poriadku, ale obnovu konania povolí podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov. Na druhej strane Najvyšší súd SR však prijal aj stanovisko, že ak pri rozhodovaní o treste bolo použité ustanovenie podľa § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písmeno a) až c) alebo písm. e) Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody vo vzťahu k trestnej sadzbe trestu odňatia slobody upravenej podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 21. decembra 2012, ustanovenie § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, v spojitosti s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, vyhláseného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 428/2012 21. decembra 2012, sa nepoužije. V tejto súvislosti súd poukázal na skutočnosť, že súd v pôvodnom konaní pri rozhodovaní o treste zohľadnil a bral do úvahy aj osobu odsúdeného, jeho osobné pomery a možnosť jeho nápravy a následne odsúdenému uložil trest odňatia slobody vo výmere deväť rokov a osem mesiacov za použitia mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 odsek 1, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona pod dolnú hranicu sadzby ustanovenej zákonom, ktorá mala byť za použitia § 41 odsek 2 Trestného zákona v spojení s § 38 odsek 3 Trestného zákona nad 13 rokov a osem mesiacov. Pôvodne uložený súhrnný trest odňatia slobody pod spodnou hranicou základnej trestnej sadzby vo výmere vo výmere deväť rokov a osem mesiacov, berúc do úvahy nielen stanovisko Najvyššieho súdu SR, ale aj závažnosť protiprávneho konania, považoval konajúci súd za trest ako primeranú formu represie vo vzťahu nielen k osobe odsúdeného, ale aj k zbiehajúcej trestnej činnosti odsúdeného, za použitia mimoriadneho zníženia trestu pod dolnú hranicu sadzby ustanovenej zákonom podľa § 39 odsek 1, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona plniaci zároveň funkciu ochrany spoločnosti pri rešpektovaní prvkov individuálnej aj generálnej prevencie.

Argumentácia odsúdeného, že uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu, ako aj k osobným pomerom odsúdeného, nakoľko súd v pôvodnom konaní ukladal trest o 4 roky 2 mesiace a 20 dní nižší, ako bola upravená dolná hranica trestnej sadzby, a po vydaní nálezu Ústavného súdu SR

PL.US 106/2011 zo dňa 28.11.2012 je uložený trest odňatia slobody od zákonom stanovenej trestnej sadzby nižší len o 4 mesiace, je neodôvodnená. Inštitút mimoriadneho zníženia trestu má fakultatívnu povahu a preto je na uvážení súdu, či sú splnené podmienky na jeho aplikáciu a v akom rozsahu bude tento inštitút aplikovať. Uložený trest napriek aplikácii nálezu Ústavného súdu SR PL.US 106/2011 zo dňa 28.11.2012 bol pod spodnou hranicou trestnej sadzby vymedzenej zákonom v rozsahu 10 rokov. Pôvodne uložený úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody takmer na spodnej hranici trestnej sadzby vo výmere 9 rokov a 8 mesiacov, berúc do úvahy závažnosť protiprávneho konania nepovažoval konajúci súd za trest uložený v zjavnom nepomere k závažnosti činov alebo k pomerom páchatel'a.

V zmysle hore uvedených právnych úvah súd návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú je možné podať do troch dní odo dňa jeho oznámenia na Okresný súd Nitra. O sťažnosti rozhoduje Krajský súd v Nitre. Sťažnosť má odkladný účinok.